

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D. ve věci

žalobce: V. P., narozený dne X
bytem X

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 3. 2021, č. j. MPSV-2021/47333-911,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo podle ustanovení § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 20. 11. 2020, č. j. 39012/2020/AAF (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým bylo rozhodnuto o nepřiznání dávky pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení za měsíc říjen 2020.

II. Žaloba a její podstatný obsah

2. Žalobce v podané žalobě uvedl, že závěry žalovaného nemohou obstát. Za zásadní vadu označil to, že žalovaný při užití ustanovení § 33 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“) porovnává započitatelný příjem pouze s 1,3násobkem částky živobytí, namísto aby nejdříve odečetl odůvodněné náklady na bydlení.
3. K tomu žalobce podotkl, že text ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi vůbec neobsahuje, že započitatelný příjem má být snížen o náklady na bydlení, ani jakým způsobem by tyto náklady měly být stanoveny. Podle žalobce je však ze smyslu zákona zřejmé, že příjem dle ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi musí být porovnáván až po odečtení nákladů na bydlení. Porovnávat započitatelný příjem bez zohlednění nákladů na bydlení je poté dle názoru žalobce nesmysl.
4. Dále žalobce uvedl, že je-li ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi výjimka, respektive dobrodíní z ustanovení § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, nemůže stanovit přísnější podmínky. Okolnost, že do textu ustanovení odst. 2 nebyla zařazena slova „po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení“, je dle názoru žalobce legislativně technická chyba, protože jinak by postrádalo smysl ustanovení § 2 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Řešení poté podle žalobce představuje postup popsáný v nálezů Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96. Dále žalobce uvedl, že na tento argument žalovaný nereagoval, ačkoliv jej žalobce předestřel již v podaném odvolání. Soudu proto žalobce navrhl postup podle ustanovení § 64 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.
5. Rovněž žalobce uvedl výpočet, podle kterého pokud se odečte od započitatelného příjmu 16 633 Kč částka za bydlení ve výši 13 950 Kč, zbude 2 683 Kč, tedy žalobci a jeho matce by zbyla cca polovina existenčního minima. Pokud by se odečítaly pouze normativní náklady na bydlení ve výši 11 929 Kč (podle nařízení vlády č. 349/2019 Sb.) zbude jim 4 704 Kč, tj. o 3 136 Kč méně, než je částka živobytí a tolik by měla činit nejméně výše dávky.
6. Pro úplnost doplnil, že pokud by se sečetly příjmy společně posuzovaných osob bez redukcí, činil by jejich příjem 20 792 Kč a pokud by se odečtly náklady na bydlení, zůstane 6 842 Kč, což je částka o 992 Kč nižší, než je částka živobytí. I z toho je podle žalobce zřejmý stav hmotné nouze, respektive nutnost ústavně konformního výkladu rozhodných ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi. V této souvislosti žalobce odkázal zejména na ustanovení čl. 3 a čl. 28 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a argumenty uvedené v bodě 27 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2014, č. j. 4 Ads 134/2014-29.
7. Žalobce tak uzavřel, že jako invalidnímu důchodci II. stupně mu dle zmíněné úmluvy přísluší přiměřené hmotné zajištění, nikoliv jen zajištění základních potřeb. Z výše uvedených důvodů tak navrhl zdejšímu soudu, aby zrušil jak napadené rozhodnutí, tak prvostupňové rozhodnutí a vrátil věc k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 23. 6. 2021 shrnul některé skutečnosti, které vyšly v průběhu správního řízení najevo. Mimo jiné uvedl, že rozhodnutí ze dne 20. 11. 2020, č. j. 39009/2020/AAF, nebyla žalobci přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí, a tedy mu nemohl být přiznán doplatek na bydlení dle ustanovení § 33 odst. 2 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi. Proto bylo podle

žalovaného postupováno dle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi a bylo posuzováno, zda příjem žalobce a osoby společně posuzované přesáhl 1,3násobek částky živobytí.

9. Dále žalovaný zopakoval výpočet částky živobytí žalobce a společně posuzované osoby (matky žalobce), přičemž dospěl v souhrnu k částce 7 840 Kč, a také zopakoval výpočet celkového průměrného příjmu žalobce a společně posuzované osoby v rozhodném období, přičemž v souhrnu dospěl k částce 16 633 Kč.
10. Rovněž žalovaný setrval na závěru, že žalobci nelze přiznat doplatek na bydlení ani dle ustanovení § 33 odst. 2 věta druhá zákona o pomoci v hmotné nouzi, jelikož příjem společně posuzovaných osob přesahuje 1,3násobek částky živobytí. Dále podotkl, že výpočet částky živobytí a příjmu žalobce a společně posuzované osoby byl jednoznačně vysvětlen a proveden v souladu se zákonem, přičemž žalobce nesplňuje podmínky nároku na dávku.
11. Následně žalovaný uvedl, že pro účely ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi se zjišťuje příjem podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi, nikoliv podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, tedy po odečtení přiměřených nákladů na bydlení. Odstavec 2 je podle žalovaného výslovně určen pro účely příspěvku na živobytí, nikoliv doplatku na bydlení podle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi. K tomu žalovaný také podotkl, že nárok na dávku by žalobci nevznikl ani v případě zohlednění přiměřených nákladů na bydlení (v maximální výši 35 %), a že zákon neumožňuje započítat skutečné náklady na bydlení.
12. Žalovaný také uvedl, že doplatek na bydlení podle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi je dávkou nenárokovou, kterou lze přiznat za podmínek zákonem stanovených. Správní orgán v mezích správního uvážení hodnotí příjem žadatele a jeho celkové sociální a majetkové poměry.
13. S ohledem na výše uvedené žalovaný závěrem svého vyjádření navrhl, aby zdejší soud podanou žalobu zamítl.

IV. Rozhodnutí bez nařízení jednání

14. Ve věci bylo rozhodnuto bez nařízení jednání, jelikož žalobce ani žalovaný k výzvě a poučení soudu podle ustanovení § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nevyjádřili svůj nesouhlas s takovým projednáním věci (v případě žalobce pak v návaznosti na druhou výzvu podle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.). Zdejší soud zároveň za této situace a s ohledem na obsah správního spisu nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.

V. Obsah správního spisu

15. Ze správního spisu zjistil zdejší soud tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
16. Dne 26. 10. 2020 podal žalobce u správního orgánu prvního stupně žádost o doplatek na bydlení za měsíc říjen 2020, přičemž jako společně posuzovanou osobu uvedl paní E. F. P. Součástí správního spisu byly rovněž kopie účtenek o zaplacení ubytování za měsíc říjen 2020, potvrzení o nutnosti dietního stravování, oznámení o zvýšení vypláceného důchodu žalobci ze dne 11. 12. 2019, oznámení o zvýšení výměry vypláceného starobního důchodu paní E. F. P. ze dne 29. 1. 2020, prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech, smlouvy o ubytování a informace o užívaném bytu (obývaném prostoru).

17. Správní orgán prvního stupně následně vydal dne 24. 11. 2020 prvostupňové rozhodnutí, jímž rozhodl nepřiznat žalobci doplatek na bydlení. V odůvodnění tohoto rozhodnutí shrnul relevantní právní úpravu a rovněž uvedl, že žalobce je poživatelem invalidního důchodu pro invaliditu II. stupně, je evidován jako uchazeč o zaměstnání a je osobou, jejíž zdravotní stav vyžaduje dietní stravování, a že paní E. F. P. je poživatelkou starobního důchodu. Dále správní orgán prvního stupně dospěl k závěru, že společně posuzované osoby se dlouhodobě zdržují na ubytovně na adrese X, kdy cena za pokoj na den činí 450 Kč. Rovněž žalovaný uvedl, že v rozhodném období červenec 2020 až září 2020 prokázal žalobce invalidní důchod ve výši 7 092 Kč měsíčně a paní E. F. P. starobní důchod ve výši 13 700 Kč. Jako příjem tak správní orgán prvního stupně v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi stanovil částku ve výši 16 633 Kč. Částku živobytí společně posuzovaných osob stanovil správní orgán prvního stupně ve výši 7 840 Kč. Dále správní orgán prvního stupně konstatoval, že nárok na příspěvek na živobytí na říjen 2020 nevznikl z důvodu vysokých příjmů a následně s odkazem na ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi uzavřel, že příjem všech společně posuzovaných osob je vyšší než částka jejich živobytí a zároveň přesahuje i 1,3násobek jejich částky živobytí.
18. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce odvolání, o němž rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že toto odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný shrnul dosavadní průběh řízení, odůvodnění prvostupňového rozhodnutí a obsah podaného odvolání a rovněž uvedl, že neshledal důvody pro zrušení prvostupňového rozhodnutí a vrácení věci k novému projednání. Dále žalovaný konstatoval, že zjistil, že žalobci byl v souladu s ustanovením § 21 zákona o pomoci v hmotné nouzi rozhodnutím ze dne 20. 11. 2020, č. j. 39009/2020/AAF, nepřiznán příspěvek na živobytí a správní orgán prvního stupně tak postupoval podle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi. Rovněž žalovaný uvedl, že správní orgán prvního stupně správně stanovil částku živobytí žalobce podle ustanovení § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi, kdy částka živobytí činí částku existenčního minima, tj. 2 490 Kč, zvýšenou o částku 1 090 Kč z důvodu dietního stravování podle ustanovení § 29 zákona o pomoci v hmotné nouzi, o částku 213 Kč za pohledávky a nároky podle ustanovení § 27 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi, o částku 213 Kč za majetek podle ustanovení § 26 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi a o částku 284 Kč za účast v evidenci uchazečů o zaměstnání. Celkem tak částka živobytí žalobce činila 4 290 Kč. Částka živobytí společně posuzované osoby (matky žalobce) poté podle žalovaného činila 3 550 Kč a částka živobytí společně posuzovaných osob tak činila 7 840 Kč. Příjem společně posuzovaných osob podle žalovaného činil 16 633 Kč a složený byl z invalidního důchodu žalobce ve výši 7 092 Kč a starobního důchodu společně posuzované osoby ve výši 12 700 Kč (*sic!*), přičemž tyto příjmy byly v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 písm. b) bod 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi započítány z 80 %. Žalovaný tak uzavřel, že žalobci nevznikl nárok na doplatek na bydlení v souladu s ustanovením § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi, jelikož příjem společně posuzovaných osob je vyšší, než částka živobytí společně posuzovaných osob a přesahuje 1,3násobek částky živobytí společně posuzovaných osob. Napadené rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 22. 3. 2021.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

19. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při přezkumu napadeného v rozsahu určeném žalobními body vycházel zdejší soud zejména z následujících předpisů.
20. Podle ustanovení § 33 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi *má nárok na doplatek na bydlení vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení podle jiného právního předpisu byl a) příjem vlastníka bytu nebo jiné osoby, která užívá byt, zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24), nebo b) příjem společně posuzovaných osob zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí společně posuzovaných osob (§ 24); právní titul k užívání bytu je přitom nezbytné prokázat písemným dokladem, přičemž předložení čestného prohlášení k tomuto účelu nestačí.*
21. Podle ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi *je podmínkou nároku na doplatek na bydlení získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.*
22. Podle ustanovení § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi *má nárok na příspěvek na živobytí osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.*
23. Podle ustanovení § 9 odst. 1 písm. b) bodu 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi (ve znění účinném do 1. 7. 2022) *se pro účely tohoto zákona za příjem, není-li dále stanoveno jinak, považuje 80 % příjmu z důchodů poskytovaných v rámci důchodového pojištění.*
24. Podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi *se příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob se pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle odstavce 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení; za přiměřené náklady na bydlení se pro účely tohoto zákona považují odůvodněné náklady na bydlení (§ 34), nejvýše však do výše 30 %, a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob. Do odůvodněných nákladů na bydlení se pro účely příspěvku na živobytí započítávají v případech, kdy nelze zjistit přesnou výši těchto nákladů podle § 34, ale dotyčná osoba takové náklady prokazatelně vynakládá, náklady až do výše, která je v místě obvyklá, avšak maximálně do výše 75 % normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře.*
25. Předně zdejší soud uvádí, že předmětem soudního přezkumu v projednávané věci je rozhodnutí o nepřiznání dávky doplatku na bydlení, nikoli dávky příspěvku na živobytí, byť mezi řízeními o těchto dávkách existuje určitá souvislost. K tomu zdejší soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Ads 369/2017-34, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl: „To, že podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí, neznamená, že by stačilo napadnout včasnou žalobou právě jen negativní rozhodnutí o doplatku na bydlení, kdykoli později se zmínit i o rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí, a založit tím soudu

povinnost přezkoumat i negativní rozhodnutí o příspěvku na živobytí. Obě tato rozhodnutí, ačkoli spolu souvisejí, totiž jsou samostatnými správními akty, které mohou a mají být napadány u správního soudu samostatně a ve dvouměsíční lhůtě od jejich vydání. Rozhodnutí o příspěvku na živobytí tak není závazným podkladem rozhodnutí o doplatek na bydlení ve smyslu § 75 odst. 2 s. ř. s., které by soud mohl přezkoumat v rámci řízení o žalobě proti nepřiznání doplatku na bydlení“.

26. V nyní projednávaném případě je zásadní skutečností, zda žalobci v rozhodném období vznikl nárok na příspěvek na živobytí či nikoli, neboť na posouzení této otázky závisí, zda je možné získat dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení podle ustanovení § 33 odst. 2 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi nebo podle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi. V tomto ohledu dospěly správní orgány ke shodnému závěru, že žalobci v rozhodném období nárok na příspěvek na živobytí nevznikl, k čemuž žalovaný odkázal na rozhodnutí ze dne 20. 11. 2020, č. j. 39009/2020/AAF, kterým žalobci k jeho žádosti ze dne 26. 10. 2020 nebyl v souladu s ustanovením § 21 zákona o pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí přiznán, přičemž toto je v projednávané věci nesporné. Tato skutečnost s ohledem na výše citované ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi neumožňuje žalobci získat doplatek na bydlení dle ustanovení § 33 odst. 2 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť daný nárok je primárně podmíněn právě získáním příspěvku na živobytí. Dle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi je ovšem možné předestřenou podmínku prolomit, pakliže příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl jejich částku živobytí, ale nepřesáhl 1,3násobek jejich částky živobytí. Pokud naopak příjem 1,3násobek částky živobytí přesahuje, nelze doplatek na bydlení přiznat za žádných okolností.
27. Na základě uvedeného byl proto nárok žalobce na dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení posuzován podle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi. Správní orgány tedy zkoumaly, zda příjem žalobce a společně posuzované osoby (matky žalobce) nepřesáhl 1,3násobek jejich částky živobytí.
28. Částka živobytí žalobce a společně posuzované osoby byla správními orgány stanovena ve výši 7 840 Kč. Takto stanovenou částku živobytí žalobce v podané žalobě žádným způsobem nerozporuje a ani zdejší soud nepovažuje správními orgány provedený výpočet za nesprávný. Pokud jde o 1,3násobek výše uvedené částky živobytí žalobce a společně posuzované osoby, ten činil 10 192 Kč, což ostatně žalovaný opět žádným způsobem nerozporuje. Průměrný příjem žalobce a společně posuzované osoby činil podle správních orgánů v rozhodném období 16 633 Kč. Ačkoliv žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí zjevně nesprávnou výši starobního důchodu matky žalobce, dospívá ve výsledku ke stejné výši příjmu žalobce a společně posuzované osoby v rozhodném období, jako správní orgán prvního stupně v prvostupňovém rozhodnutí. Tuto výši žalobce v podané žalobě opět žádným způsobem nerozporuje a ani zdejší soud neshledal žalovaným provedený výpočet chybným (s výjimkou zjevné nesprávnosti spočívající v nesprávném uvedení výše starobního důchodu matky žalobce).
29. Otázkou rovněž bylo, zda je pro účely rozhodnutí o nároku na doplatek na bydlení podle ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi nutné tento příjem žalobce a společně posuzované osoby snížit o přiměřené náklady na bydlení podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Zdejší soud v této souvislosti považuje za vhodné odkázat na komentářovou literaturu

- k ustanovení § 33 zákona o pomoci v hmotné nouzi, která uvádí: „Jedině v případě, že příspěvek na živobytí nebyl osobě přiznán z důvodu, že měla vysoký příjem, resp. její příjem (příjem společně posuzovaných osob) přesáhl částku živobytí, může této osobě nárok na doplatek na bydlení vzniknout i bez nároku na příspěvek na živobytí. A to pouze za předpokladu, pokud tento příjem sice přesáhne částku živobytí, avšak nepřesáhne 1,3násobek částky živobytí osoby (společně posuzovaných osob). Použití tohoto pravidla je vázáno na poměrně široké správní uvážení. Pro zjištění 1,3násobku částky živobytí osoby (společně posuzovaných osob) se počítá s částkou živobytí, která byla určena pro nárok na příspěvek na živobytí podle § 24. Taktéž příjem se pro tento případ započítává z příspěvku na živobytí, tzn. snížený o přiměřené náklady na bydlení (srov. § 9 odst. 2 a 3).“ (PAVELKOVÁ, M., GRUNEROVÁ, I. a BECK, P. § 33 Podmínky nároku na doplatek na bydlení. In: BECK, P., GRUNEROVÁ, I. a PAVELKOVÁ, M. *Zákon o pomoci v hmotné nouzi: Praktický komentář*. 2016. Wolters Kluwer. Dostupné v systému ASPI).
30. Tento výklad zastává též judikatura Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek ze dne 24. 1. 2019, č. j. 7 Ads 396/2018-27). Zdejší soud tedy v této souvislosti shledal, že jak správní orgán prvního stupně, tak žalovaný pochybili, když příjem žalobce a společně posuzované osoby v rozhodném období stanovený podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi nesnížili o přiměřené náklady na bydlení podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Výše příjmu žalobce a společně posuzované osoby pro účely posouzení splnění podmínek uvedených v ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi tak dle zdejšího soudu měla činit 10 811 Kč, tedy částku 16 633 Kč sníženou o částku 5 822 Kč, což je 35 % příjmu žalobce a společně posuzované osoby podle ustanovení § 9 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi (viz ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi). Tato částka poté měla být poměřována s 1,3násobkem částky živobytí žalobce a společně posuzované osoby, který činil 10 192 Kč. Je však zřejmé, že i v takovém případě by výše příjmu žalobce a společně posuzované osoby byla vyšší než je 1,3násobek jejich částky živobytí.
31. Žalobce se ovšem domáhal zohlednění tzv. odůvodněných nákladů na bydlení. Takový postup nicméně není v souladu se zákonem. V rozsudku ze dne 24. 1. 2019, č. j. 7 Ads 396/2018-27, Nejvyšší správní soud vysvětlil, že: „[z]ákon o pomoci v hmotné nouzi rozlišuje mezi odůvodněnými náklady na bydlení (§ 34) a přiměřenými náklady na bydlení. Za přiměřené náklady na bydlení jsou dle § 9 odst. 2 zákona považovány odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše 30 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob, resp. 35 % v hlavním městě Praze. Pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi se přitom zohledňuje příjem, který je snížen o odůvodněné náklady na bydlení, avšak pouze do výše přiměřených nákladů na bydlení. Jinými slovy, jsou-li odůvodněné náklady na bydlení vyšší než přiměřené náklady na bydlení, k rozdílu se při stanovení příjmu nepřihlíží. Příjem vypočtený podle § 9 odst. 2 zákona tak nepředstavuje reálný příjem osoby, jak mylně dovozují stěžovatelka, ale výsledek matematické operace zohledňující právní úpravu v § 9 odst. 1 a 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Pro posuzování nároku na dávky dle zákona o pomoci v hmotné nouzi proto nelze vyjít z představy, že nárok na dávky má ten, jehož výdaje na bydlení jsou vyšší než jeho příjmy, ale je nutné postupovat dle příslušných ustanovení, která výpočet „příjmů“ a „výdajů“ specifickým způsobem upravují. Prosté srovnání odůvodněných nákladů na bydlení a příjmů všech společně posuzovaných osob v rodině stěžovatelky tak nemůže automaticky bez dalšího vést k přiznání doplatku na

bydlení.“ (Obdobně též v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2018, č. j. 6 Ads 20/2018-32.)

32. Odůvodněné náklady na bydlení by byly v řízení o doplatku na bydlení zkoumány jediné za předpokladu, že by na něj měl žalobce nárok, tj. hrály by roli při stanovení konkrétní výše doplatku na bydlení. Naopak pro účely stanovení příjmu podle zákona o pomoci v hmotné nouzi počítá tento zákon v ustanovení § 9 odst. 2 s tzv. přiměřenými náklady na bydlení, které v hlavním městě Praze představují maximálně 35% příjmu podle ustanovení § 9 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi (v tomto případě tedy 35 % z 16 633 Kč). Přiměřené náklady na bydlení (viz ustanovení § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi) a odůvodněné náklady na bydlení (viz ustanovení § 34 zákona o pomoci v hmotné nouzi) jsou dva rozdílné pojmy dle zákona o pomoci v hmotné nouzi a nelze je tudíž zaměňovat.
33. Související žalobní námitky stran nutnosti porovnání příjmu žalobce a společně posuzované osoby s odůvodněnými náklady na bydlení jsou proto nepřipadné. Nic nenásvědčuje závěrům žalobce, že znění ustanovení § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi je legislativní chybou, a že by bylo nutné se od zákonného znění odchýlit v souladu s nálezem Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96. Podle tohoto nálezu je nutno rozlišovat případy, ve kterých lze soulad ustanovení právního předpisu s ústavním pořádkem zabezpečit jeho ústavně konformní interpretací a kdy tak učinit nelze a je nutno přistoupit k jeho zrušení. V projednávaném případě zdejší soud neshledal, že by ustanovení § 33 odst. 2 věta druhá zákona o pomoci v hmotné nouzi bylo v rozporu s ústavním pořádkem. Postup nastíněný ve zmiňovaném nálezu se proto neuplatní a zdejší soud tak nevidí ani důvod postupovat podle ustanovení § 64 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, jak navrhuje žalobce. Stejně tak zdejší soud neshledal, že by výše uvedené ustanovení bylo v rozporu s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením, když primárním účelem doplatku na bydlení není zabezpečení osob se zdravotním postižením, ale zabezpečení základních životních podmínek fyzických osob nacházejících se v hmotné nouzi.
34. S ohledem na výše uvedené tedy zdejší soud uzavírá, že správní orgán prvního stupně i žalovaný vycházeli při posuzování splnění podmínek upravených v ustanovení § 33 odst. 2 větě druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi z nesprávně stanoveného příjmu žalobce a společně posuzované osoby, když při stanovení tohoto příjmu jej nesnížily o přiměřené náklady na bydlení. Na výsledek to však nemělo žádný vliv, neboť ani po zohlednění přiměřených nákladů na bydlení žalobce podmínky ustanovení § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi nesplňoval. Zdejší soud v tomto ohledu shledal, že by bylo příliš formalistické rušit rozhodnutí žalovaného s tím, aby rozhodl stejně, avšak s jiným odůvodněním. Zásadní požadavek žalobce, aby při posouzení splnění podmínek pro vznik nároku na doplatek na bydlení správní orgány zohlednily odůvodněné náklady na bydlení, není v souladu se zákonem a není možné mu vyhovět, jak ostatně zdejší soud ve věci žalobce již opakovaně judikoval (viz rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 24. 3. 2022, č. j. 2 Ad 17/2020-45, ze dne 24. 3. 2022, 2 Ad 19/2020-31, ze dne 24. 3. 2022, 2 Ad 27/2020-34, ze dne 13. 4. 2022, č. j. 19 Ad 11/2020-37, a ze dne 15. 6. 2022, č. j. 4 Ad 20/2020-28).

VII. Závěr a náklady řízení

35. Zdejší soud tak ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek v podobě, v jaké byly žalobcem uplatněny, a žalobu proto zamítl podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou.
36. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků zdejší soud rozhodl podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 4. listopadu 2022

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D. v. r.
samosoudce